

#creatividadeconvistas
epicasso.com

Guía de xestión de residuos perigosos

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA DE ARTE E
SUPERIOR DE DESEÑO
PABLO PICASSO

PABLO
PICASSO
EASD

GALIZA VERDE, S.L.

Xestión de Residuos

Texto e Imaxes

Galiza Verde SL Xestión de residuos

Parque empresarial de Pazos, 21 bis. Padrón (A Coruña)

981 812 438 - info@galizaverde.com

Edita

Escola de Arte e Superior de Deseño
Pablo Picasso.

MANUAL INTERNO PARA XESTIÓN DE RESIDUOS PERIGOSOS

1. INTRODUCCIÓN.....	4
2. DEFINICIÓNS.....	4
3. XESTIÓN DE RESIDUOS.....	5
REDUCIR:.....	6
REUTILIZAR	6
RECICLAR	6
CLASIFICACIÓN E ETIQUETACIÓN DE RESIDUOS	7
ALMACENAMENTO CORRECTO DE RESIDUOS	8
4. RESIDUOS ORIXINADOS NO CENTRO	9

1. INTRODUCCIÓN

Durante as últimas décadas xurdiu unha gran preocupación ambiental e sanitaria debido aos problemas que provocan os residuos, principalmente os denominados residuos perigosos.

A experiencia demostrou que para lograr unha xestión adecuada dos residuos perigosos, é necesaria unha infraestrutura que facilite a realización das accións necesarias.

Enténdese que unha xestión adecuada é aquela que contempla os procesos de xeración, manipulación, acondicionamento, almacenamento, transporte, novo almacenamento e destino ou tratamento final, todo iso sen producir impactos negativos para o medio ambiente nin para os seres vivos.

Se os residuos se xestionan axeitadamente, poden converterse en recursos, contribuíndo así ao aforro de materias primas, á conservación dos recursos naturais, ao clima e ao desenvolvemento sostible.

O obxectivo deste Manual é, por unha banda, facilitar ao alumnado, profesorado e persoal do Centro a información básica sobre os residuos xerados ou que se poden xerar nel e coñecer que se debe facer con cada un deles e, o outro, difundir unha serie de boas prácticas na súa xestión, co fin de reducir os impactos ambientais das actividades que se desenvolven no Centro e concienciar a toda a comunidade educativa sobre a importancia de coidar o noso medio ambiente.

Na actualidade a produción, transporte e xestión de residuos está regulada por:

- Lei 7/2022, do 8 de abril, de residuos e solos contaminados para a economía circular.
- Lei 6/2021, do 17 de febreiro, de residuos e solos contaminados de Galicia.
- Real decreto 553/2020, do 2 de xuño, polo que se regula o traslado de residuos no territorio do Estado.
- Decreto 174/2005, do 9 de xuño, polo que se regula o réxime xurídico da Produción e xestión de residuos e do Rexistro Xeral de Produtores e Xestores de Residuos de Galicia.
- Real decreto 208/2022, do 22 de marzo, sobre garantías financeiras en materia de residuos.

2. DEFINICIÓNS

É recomendable ter en conta algunhas definicións para a aplicación deste Manual (Lei 7/2022):

- Eliminación: calquera operación que non sexa a recuperación, aínda que a operación teña como consecuencia secundaria o uso de substancias ou materiais, sempre que estes non superen o 50% en peso dos residuos tratados, ou o uso de enerxía. No anexo III ofrécense unha lista non exhaustiva das operacións de eliminación.
- Envase: contedor, segundo o definido no artigo 2.1 da Lei 11/1997, do 24 de abril, envases e residuos de envases.

- Xestión de residuos: recollida, transporte, valorización e eliminación de residuos, incluíndo a clasificación e outras operacións previas; así como a vixilancia destas operacións e mantemento tras o peche dos vertedoiros. Tamén se inclúen as actuacións realizadas como empresario ou axente.
- Xestor de residuos: a persoa física ou xurídica, pública ou privada, inscrita mediante autorización ou comunicación que realiza algunha das operacións que integran a xestión dos residuos, sexa ou non produtora dos mesmos.
- Produtor de residuos: calquera persoa física ou xurídica cuxa actividade produza residuos (produtor inicial de residuos) ou calquera persoa que realice operacións de pretratamento, mestura ou outras que provoquen un cambio na natureza ou composición destes residuos. No caso de mercadorías retiradas polos servizos de control e inspección nas instalacións fronteirizas, considerarase produtor de residuos o propietario da mercadoría ou o importador ou exportador da mesma tal e como se define na lexislación aduaneira. No caso de mercadorías retiradas polas autoridades policiais en actos de comiso ou embargo realizados por resolución xudicial, o propietario da mercadoría terá a consideración de produtor de residuos.
- Reciclaxe: calquera operación de valorización mediante a cal os materiais de refugallo se transforman de novo en produtos, materiais ou substancias, xa sexa para a finalidade orixinal ou para calquera outra finalidade. Inclúe a transformación de materia orgánica, pero non a valorización enerxética ou a transformación en materiais que se utilizarán como combustible ou para operacións de recheo.
- Recollida: operación consistente na recollida inicial, clasificación e almacenamento dos residuos, de xeito profesional, co obxectivo de transportalos posteriormente a unha instalación de tratamento.
- Residuos: calquera substancia ou obxecto que o seu propietario desbote ou pretenda ou a obriga de descartar.
- Transporte de residuos: operación de xestión consistente no movemento profesional de residuos por conta de terceiros, realizado por empresas no marco da súa actividade profesional, sexa ou non a súa actividade principal.
- Tratamento: operacións de recuperación ou eliminación, incluída a preparación previa á recuperación ou eliminación.

3. XESTIÓN DE RESIDUOS

Enténdese por xestión o conxunto de actividades dirixidas a dar residuos o destino final máis axeitado. As obrigas dos produtores de residuos perigosos son:

- a) Separar e non mesturar correctamente os residuos perigosos, evitando especialmente aquelas mesturas que aumenten a súa perigosidade ou dificulten a súa xestión.
- b) Envasar e etiquetar os envases que conteñan residuos perigosos na forma que regulamentariamente se determine.
- c) Levar un rexistro dos residuos perigosos producidos e do seu destino.
- d) Proporcionar ás empresas autorizadas para a xestión de residuos a información necesaria para o seu correcto tratamento e eliminación.

Os titulares de residuos estarán obrigados, sempre que non os xestionen eles mesmos, a entregalos a un xestor de residuos para a súa valorización ou eliminación, ou a participar nun convenio voluntario ou convenio de colaboración que inclúa estas operacións. En todo caso, o propietario dos residuos estará obrigado, mentres estea no seu poder, a mantelos en condicións adecuadas de hixiene e seguridade.

Por imperativo legal prohibese o abandono, vertedura ou eliminación incontrolada de residuos en todo o territorio nacional, así como calquera mestura ou dilución de residuos que dificulte a súa xestión.

O primeiro que hai que ter en conta para unha correcta xestión dos residuos é reducir cantidade de residuos xerados: **MINIMIZACIÓN DE RESIDUOS.**

REDUCIR:

- Manter un control rigoroso de todo o que se adquira, xa que a longo prazo converterase en residuos.
- Comprar segundo as necesidades, evitando o deterioro ou caducidade de produtos ou materiais, xerando residuos innecesarios, así como gastos económicos. Reutiliza ou recicla estes produtos e materiais sempre que sexa posible.
- Reducir o uso excesivo de produtos desbotables.
- Reducir o consumo de papel.

REUTILIZAR

- Utilizar os produtos que se compran con coidado para prolongar a súa vida útil e darlles un novo uso. Podemos arranxar moitos dispositivos ou produtos antes de desfacerlos deles.
- Usar elementos recargables na medida do posible.
- Reutilizar obxectos para o mesmo ou para outro propósito do que tiñan antes.
- Pensar que outras persoas poden reutilizar o que xa non necesitamos.

RECICLAR

- Separar correctamente os residuos para que a reciclaxe sexa efectiva. Para unha correcta separación utilizar os contedores axeitados para cada tipo de residuos.
- A orde e a limpeza no noso traballo son factores importantes para a prevención e reciclaxe dos residuos en xeral.
- Depositar no Punto Limpo máis próximo os residuos que non sexan recollidos polo sistema de contedores municipais convencional, como mobles, lixo, pilas, aparellos electrónicos, etc. ou solicitar a súa recollida a un xestor autorizado.
- Coñecer os símbolos de reciclaxe dos envases, envases e produtos que se utilizan para dar instrucións sobre como deben ser reciclados.

CLASIFICACIÓN E ETIQUETACIÓN DE RESIDUOS

Para determinar se un residuo é perigoso ou non, pódense utilizar estes tres pasos:

- 1) O primeiro paso é consultar a **Lista Europea de Residuos (LER)**, que é unha lista harmonizada de residuos que pretende facilitar a caracterización dos residuos en función da súa orixe, sen necesidade de recorrer á análise de residuos, e que figura en anexo 2 da Orde MAM/304/2002. Consultando a lista, se o residuo leva asociado un asterisco (*) xunto ao código, considerarase perigoso, en caso contrario o residuo non será perigoso.
- 2) O segundo paso para identificar un residuo como perigoso ou non é a través da **ficha de seguridade do produto** do que procede, pero tendo en conta que o contido das fichas de seguridade fai referencia ao produto, non aos residuos xerados.
- 3) Finalmente, se ningún dos métodos anteriores resolve o problema, o mellor é realizar unha caracterización analítica dos residuos por un laboratorio preparado e autorizado para tal fin.

A xestión dos residuos perigosos implica unha serie de obrigas para os seus produtores, que deben contar con autorización e seguir as pautas de xestión que se recollen na normativa vixente. As obrigas do produtor de residuos perigosos son:

I. Segregación

Os residuos deben separarse adecuadamente, evitando mesturas ou calquera outra operación que incremente a súa perigosidade. Para iso será necesario:

- Realizar unha correcta caracterización e sinalar claramente os distintos tipos de residuos.
- Dispoñer dun número suficiente de contedores axeitados para cada tipo de residuo.

II. Envasado

O envasado dos residuos realizarase de acordo co seu estado físico, as súas características perigosas e tendo en conta a súa incompatibilidade con outros residuos. Deben utilizarse recipientes e peches:

- Que non poidan ser atacados polo residuo
- Que non dean lugar a mesturas perigosas
- Resistente ao manexo
- Que non presenten defectos estruturais nin fugas

Tamén se aconsella facer unha estimación da cantidade e frecuencia de xeración de residuos para escoller o contedor que mellor se adapte ao volume xerado e establecer criterios loxísticos para a súa recollida.

III. Etiquetado

Segundo a lexislación vixente: "os recipientes ou envases que conteñan residuos tóxicos e perigosos deberán estar rotulados de forma clara, lexible e indeleble, polo menos na lingua española oficial do Estado".

A etiqueta, de 10 x 10 cm, debe incluír:

1. O código e descrición dos residuos segundo o disposto no artigo 6, así como o código e descrición das características perigosas segundo o anexo I da Lei 7/2022.
2. Nome, Assignación de Número de Identificación Ambiental (en diante "NIMA"), enderezo, correo postal e electrónico, e teléfono do produtor ou posuidor dos residuos.
3. Data na que se inicia o depósito de residuos.
4. A natureza dos perigos que presentan os residuos, que se sinalará mediante os pictogramas descritos no Regulamento (CE) no 1272/2008 do Parlamento e do Consello, do 16 de decembro de 2008.
5. Opcional: número de transporte da ONU, datos do xestor, etc.

 GALIZA VERDE S L Parque Empresarial de Pazos, Parcela 21 BIS - Padrón / 15917 - t: 981 812 438 / f: 981812438	
0034 - ABSORBENTES USADOS	
<h1>UN 3077</h1> <p>Código LER: 150202* - Absorbentes, materiais de filtración Características de peligrosidad: HP13 - Sensibilizante Indicaciones de peligro: H317 - Puede provocar una reacción alérgica en la piel Consejos de prudencia: P350 - Lavar suavemente con agua y jabón abundantes</p>	 ATENCIÓN
Productor: NIMA: Correo: Teléfono: Dirección: _____	
Fecha de Envasado: _____ / _____ / _____	

ALMACENAMIENTO CORRECTO DE RESIDUOS

- Cumpre os requisitos de almacenamento de produtos e residuos, observando as recomendacións específicas de cada fabricante e a normativa vixente.
- Entregar os residuos perigosos a un xestor autorizado ou contactar co responsable ou responsable da xestión de residuos perigosos do seu centro.
- O tempo de almacenamento non poderá exceder de seis meses.
- A localización de cada residuo e as súas características perigosas deberán estar claramente sinaladas mediante a rotulación e sinalización da zona de residuos.
- Manter as etiquetas e os envases en correcto estado de conservación. A etiqueta deberá quedar firmemente fixada no envase, cancelándose, se é o caso, as indicacións ou etiquetas

previas, para que non supoñan erros ou descoñecemento da orixe e do contido do envase en calquera operación posterior do residuo.

- Os residuos deben ser eliminados nun lugar non suxeito aos fenómenos meteorolóxicos e protexido da intemperie.
- Para os residuos líquidos débense utilizar sistemas de retención para evitar a contaminación derivada de verteduras accidentais.

4. RESIDUOS ORIXINADOS NO CENTRO

Os residuos xerados e xestionados na EASD Pablo Picasso son os seguintes:

Código LER	Residuos	Tipos de recipientes a empregar
080111*	Restos de pintura e barniz	
080317*	Tóner	
090101*	Revelador	
090104*	Fixador	

140603*	Disolvente contaminado	
150110*	Envases valeiros contaminados	
150202*	Absorbentes usados	
150202*	Filtros de cabina	
200135-61* 200135-21* 200132-22*	Equipos eléctricos e electrónicos (pantallas, CPU's e pequenos componentes informáticos)	

Para xestionar correctamente os residuos que xeramos, en primeiro lugar, é fundamental separalos correctamente segundo todo o exposto anteriormente. Para facelo:

- Debemos depositar os residuos nos contedores que se determinen para el. Cada tipo de residuo indicado anteriormente depositarase nun contedor distinto e totalmente identificado en cada momento.

- Cada recipiente estará totalmente identificado coa súa correspondente etiqueta lexible e en bo estado. Nesta etiqueta indicaranse os únicos residuos que se poden depositar nese contedor.
- Evitaremos poñer en contacto os residuos perigosos con residuos non perigosos, separando correctamente e non mesturando entre si os residuos perigosos, xa que aumenta a súa perigosidade e dificulta a súa posterior xestión.
- Entregar os residuos só a un xestor autorizado, que acreditará a súa retirada (documento de identificación) ao produtor co contido exixido pola Lei 7/2022 e o RD 553/2020).
- Non reutilizar os envases que conteñan substancias que xeren residuos perigosos. Só se poden reutilizar se se enchen coa mesma substancia.
- En caso de verteduras, non limpalas con auga, que acabaría nos sumidoiros. A forma correcta de facelo é con material absorbente, tratando despois como residuos perigosos.

XESTIÓN INCORRECTA O QUE NON DEBEMOS FACER

- Mesturar os residuos dunha mesma tarefa.
- Non respectar os niveis, superando o volume de enchido dos contedores.
- Poñer obxectos cortantes e punzantes en bolsas.
- Verter líquidos tóxicos polos sumidoiros.

XESTIÓN CORRECTA O QUE DEBEMOS FACER

- Utilizar o recipiente axeitado para cada tipo de residuo.
- Pechar o recipiente ao nivel establecido e restablecer un novo recipiente.
- Usar recipientes ríxidos cando sexa necesario.
- Xestionar os residuos líquidos en recipientes e/ou botellas axeitados para este fin.

Contacto

Os Pelamios, 2 - 15001 A Coruña
Tel.: 981 225 396 · Fax: 981 228 078
escola.arte.pablo.picasso@edu.xunta.es
www.eapicasso.com

**XUNTA
DE GALICIA**

ESCOLA DE ARTE E
SUPERIOR DE DESEÑO
PABLO PICASSO

**PABLO
PICASSO**
EASD

Erasmus+